

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตราด*

FACTORS IN INFLUENCING TEACHERS HAPPINESS AT WORK IN SCHOOL UNDER
THE JURISDICTION OF TRAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

ภัทธินญา แพทย์อุดม, ทรงยศ แก้วมงคล และ กุลจิรา รักษนกร

Phattharinya Phaetaudom, Songyos Kawmonglon and Kuljira Ruksanakorn

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

North Bangkok University

Email: phattharinya.titi@northbkk.ac.th and Songyos.ka@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ 1) ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา 2) ระดับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา และ 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 294 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .983 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัย พบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

3. ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านองค์กรมีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .777$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (X_2) ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_6) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ปัจจัยด้านลักษณะงาน (X_4) และปัจจัยด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน (X_8) ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนำเสนอเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z}_y = .268Z_{x9} + .214Z_{x6} + .193Z_{x2} + .181Z_{x4} + .172Z_{x8}$$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู, ความสุขในการทำงานของครู

ABSTRACT

The objectives of this study were 1) the level of factors affecting the happiness at work of teachers in educational institutions, 2) the level of happiness at work of teachers in educational institutions, 3) the correlation between factors affecting happiness in educational institutions with the work of teachers in educational institutions and 4) factors affecting the happiness of teachers in educational institutions under the jurisdiction of Trat Primary Educational Service Area Office. The sample group consisted of 294 teachers under the Trat Primary Educational Service Area Office. The research instrument was a questionnaire with a reliability value of .983. Statistics used in data analysis included frequency, percentage, mean, and deviation. Standard and multiple regression analysis. The research results found that

1. Factors affecting the happiness of teachers in educational institutions Under the jurisdiction of the Trat Primary Educational Service Area Office overall and in each area. at the highest level

2. Happiness at work of teachers in educational institutions Under the jurisdiction of Trat Primary Educational Service Area Office Overall and each aspect at the highest level

3. Family factors and organizational factors are correlated to the happiness of teachers in educational institutions under the Trat Primary Educational Service Area Office, overall there is a positive relationship. Is at a high level ($r_{XY} = .777$) with statistical significance at the .01 level.

4. Family support factors (X2), career advancement factors (X6), and work environment factors (X9) affect the happiness of teachers in educational institutions. Under the jurisdiction of Trat Primary Educational Service Area Office Statistically significant at the .01 level. Work characteristics factors (X4) and workplace morale factors (X8) have a statistically significant effect at the .05 level and are presented as prediction equations in the figure. Standard scores as follows:

$$\hat{Z}_y = .268Z_{x9} + .214Z_{x6} + .193Z_{x2} + .181Z_{x4} + .172Z_{x8}$$

Keywords; Factors affecting teachers' happiness at work, teachers' happiness at work

บทนำ

จากพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานแก่ทหารบก ทหารเรือ ทหารอากาศ ตำรวจและอาสาสมัครพลเรือน ในพิธีตรวจพลสวนสนาม เนื่องในโอกาสงานพระราชพิธีรัชดาภิเษก วันอังคาร ที่ 8 มิถุนายน 2514 ทรงตรัสว่า “...ชาติบ้านเมืองประกอบด้วยนานาสถาบัน อันเปรียบได้กับอวัยวะทั้งปวงที่ประกอบกันขึ้นเป็นชีวิต ร่างกาย ชีวิตร่างกายดำรงอยู่ได้ เพราะอวัยวะใหญ่น้อยทำงานเป็นปรกติพร้อมกันอย่างไร ชาติบ้านเมืองก็ดำรงอยู่ได้ เพราะสถาบันต่างๆ ตั้งมั่น และปฏิบัติหน้าที่ของตนๆ โดยพร้อมมูลอย่างนั้น...” (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. 2562) จากพระบรมราโชวาทที่ผู้วิจัยอันเชิญมานี้ แสดงให้เห็นว่าการที่ประเทศชาติจะพัฒนาได้ต้องเกิดจากการร่วมมือของสถาบันต่างๆ ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายให้ดี จึงจะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าได้ กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภท มีหน้าที่กำหนดนโยบายและแผน มาตรฐานการศึกษา สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ประสานงานและให้การส่งเสริมการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและการกีฬา รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดแผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560–2579 ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี เพื่อเป็นการวางกรอบเป้าหมายและกำหนดทิศทางในการจัดการศึกษาของประเทศ มีเป้าหมายหลักเพื่อจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาคนให้เกิดสมรรถนะที่สอดคล้องต่อการทำงานและความต้องการของประเทศ เน้นการให้ความสำคัญ การมีส่วนร่วมและการยอมรับของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การขับเคลื่อนแผนการศึกษาแห่งชาติไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2560)

จากแผนพัฒนาฉบับดังกล่าวในการพัฒนาการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องพัฒนาครูก่อนเป็นอันดับแรก เนื่องจากบทบาทหน้าที่ของครู มีหน้าที่อบรมสั่งสอนและส่งเสริมผู้เรียนในการพัฒนาครูจึงไม่เฉพาะการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถเท่านั้น ความสุขของครูก็ต้องพัฒนาควบคู่ไปด้วยเพราะสิ่งที่มนุษย์ต้องการมากที่สุดคือความสุข งานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่า ความสุขเป็นเครื่องมือที่ช่วยนำพาเราไปสู่ความสำเร็จในระดับที่สูงขึ้นอีกด้วย ในการวิเคราะห์งานวิจัยต่างๆ ในเรื่องความสุข นักจิตวิทยาสามท่านชื่อ ซอนยา ลูโบเมียร์สกี ลอรา คิงและเอ็ด ไดเนอร์ ได้ค้นพบว่า “ผลงานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าคนที่มีความสุขล้วนประสบความสำเร็จในหลายๆ ด้านของชีวิต ไม่ว่าจะเป็นชีวิตสมรส มิตรภาพ รายได้ สุขภาพและผลการปฏิบัติงาน” ผลการวิจัยดังกล่าวยังเผยให้เห็นอีกด้วยว่า ความสุขและความสำเร็จมีความสัมพันธ์ในเชิงที่เอื้อประโยชน์ต่อกัน กล่าวคือ ไม่เพียงแต่ความสำเร็จในหน้าที่การงานหรือความรักจะช่วยให้เรามีความสุข ทว่าความสุขก็ทำให้เราประสบความสำเร็จมากขึ้นด้วยเช่นกัน ในทำนองเดียวกัน คนที่มีความสุขจะมีความสัมพันธ์ที่ดีกว่า มีแนวโน้มที่จะเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานมากกว่า อีกทั้งยังมีชีวิตที่ดีและยืนยาวอีกด้วย การแสวงหาความสุขจึงเป็นสิ่งที่คุ้มค่า (วิชาความสุขที่มีสอนแค่ฮาร์วาร์ด. 2559) แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันแสดงให้เห็นว่าครูไม่มีความสุขในการทำงาน กล่าวคือ ครูเป็นอาชีพหนึ่งที่เสี่ยงต่อการมีความเครียดในการทำงาน เนื่องจากครูมีภาระงานมากและต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับตัว

นักเรียน ซึ่งในขณะเดียวกันต้องประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียนตลอดเวลา (วิไล จันทรเปียง. 2566) องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้ ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวผลักดันและมองข้ามไม่ได้เลย ก็คือ ปัจจัยแห่งความสุข “ชีวิตคนทำงานไม่มีใครที่ไม่ต้องการความสุขเพราะความสุขที่เกิดขึ้นเป็นเสมือนน้ำหล่อเลี้ยงให้พฤติกรรมคนปรับเปลี่ยนและพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น อันนำไปสู่การปฏิบัติตามที่องค์กรต้องการ ความสุขจึงเป็นสิ่งที่ทุกคนแสวงหา” (วิไล จันทรเปียง. 2566)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ว่ามีปัจจัยใดบ้างและความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและเพื่อส่งเสริมให้ครูมีความสุขอย่างยั่งยืน ซึ่งผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านตนเองของผู้บริหารและผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความสุขในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านองค์กร ที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
2. เพื่อศึกษาระดับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
4. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 1,107 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. 2566)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำนวน 294 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane'. 1967) และ สุ่มแบบสัดส่วนแบ่งชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ และสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม การวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด แบ่งเป็น 5 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานะภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
 ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล
 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านครอบครัว
 ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสุขในการทำงานของครู
 ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำราเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) กำหนดขอบข่ายของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) ร่างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน 4) นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา 5) นำแบบสอบถามฉบับร่าง ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาหรือวัตถุประสงค์ คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่า เท่ากับ 1 6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ได้ค่าอำนาจการจำแนก อยู่ระหว่าง .263 - .858 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .983 7) ปรับปรุงแบบสอบถามให้อยู่ในรูปแบบที่สมบูรณ์ 8) นำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติอ้างอิง ด้วยการวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product-moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยสรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครู	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านครอบครัว	4.66	.410	มากที่สุด	1
2. ด้านองค์กร	4.60	.433	มากที่สุด	2
รวม	4.63	.368	มากที่สุด	-

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D.= .368) เมื่อ

พิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านครอบครัว ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .410) และด้านองค์กร ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .433) ตามลำดับ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด จำแนกเป็นรายด้าน

ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ด้านสุขภาพดี (Happy Body)	4.61	.475	มากที่สุด	6
2. ด้านน้ำใจดี (Happy Heart)	4.65	.438	มากที่สุด	3
3. ด้านสังคมดี (Happy Society)	4.63	.476	มากที่สุด	4
4. ด้านการผ่อนคลายดี (Happy Relax)	4.58	.540	มากที่สุด	7
5. ด้านใฝ่รู้ดี (Happy Brain)	4.62	.465	มากที่สุด	5
6. ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul)	4.66	.436	มากที่สุด	2
7. ด้านการเงินดี (Happy Money)	4.57	.561	มากที่สุด	8
8. ด้านครอบครัวดี (Happy Family)	4.67	.448	มากที่สุด	1
รวม	4.62	.403	มากที่สุด	-

จากตาราง 2 พบว่า ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = .403) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรกคือ ด้านครอบครัวดี (Happy Family) ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = .448) รองลงมา คือ ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = .436) และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการเงินดี (Happy Money) ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = .561)

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด

	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5	X_6	X_7	X_8	X_9	X	Y
X_1	1										
X_2	.809**	1									
X_3	.433**	.476**	1								
X_4	.394**	.399**	.807**	1							
X_5	.456**	.511**	.760**	.824**	1						
X_6	.437**	.458**	.750**	.786**	.811**	1					
X_7	.477**	.512**	.703**	.700**	.760**	.844**	1				
X_8	.439**	.419**	.690**	.726**	.736**	.808**	.853**	1			
X_9	.359**	.382**	.645**	.671**	.614**	.691**	.746**	.821**	1		
X	.635**	.658**	.854**	.863**	.881**	.896**	.895**	.884**	.808*	1	

*										
Y	.483**	.508**	.632**	.669**	.630**	.701**	.684**	.717**	.701**	.777**
										1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านองค์กร มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{XY} = .777$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ด้านสัมพันธภาพในครอบครัว (X_1) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{X1Y} = .483$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (X_2) ความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{X2Y} = .508$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ด้านสัมพันธภาพในที่ทำงาน (X_3) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{X3Y} = .632$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.4 ด้านลักษณะงาน (X_4) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{X4Y} = .669$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.5 ด้านสัมพันธภาพในที่ทำงาน (X_5) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{X5Y} = .630$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.6 ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_6) ความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{X6Y} = .701$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.7 ด้านการได้รับการยอมรับนับถือ (X_7) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{X7Y} = .684$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.8 ด้านขวัญและกำลังใจในที่ทำงาน (X_8) มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{X8Y} = .717$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.9 ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{X9Y} = .701$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธี Stepwise

ตัวแปร	ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา				
	B	SE	Beta	t	p-value
ค่าคงที่	.933	.200		4.656	.000
ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (X_2)	.159	.061	.172	2.622**	.009
ด้านลักษณะงาน (X_4)	.150	.060	.193	2.495*	.013
ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_6)	.180	.068	.214	2.634**	.009
ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน (X_8)	.148	.070	.181	2.112*	.036
ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9)	.223	.055	.268	4.077**	.000
R = 0.886 Adjusted R ² = 0.785 SE (est.) = 10.692 F = 1.127** Sig = .000					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 ผลของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Stepwise พบว่า ตัวพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว ประกอบด้วย ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (X_2) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_6) และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนตัวพยากรณ์อีก 2 ตัว คือ ด้านลักษณะงาน (X_4) และด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน (X_8) ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.886 แสดงว่าตัวแปรพยากรณ์ชุดนี้ร่วมกันพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ร้อยละ 78.5 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์เท่ากับ 10.692

โดยตัวแปรพยากรณ์ที่ดีของความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีทั้งหมด 5 ตัวแปร เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ($\beta = .268$) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_6) ($\beta = .214$) ด้านลักษณะงาน (X_4) ($\beta = .193$) ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน (X_8) ($\beta = .181$) และด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (X_2) ($\beta = .172$) ดังนั้น จึงสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = .933 + .223X_9 + .180X_6 + .159X_2 + .150X_4 + 148X_8$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_y = .268Z_{x9} + .214Z_{x6} + .193Z_{x2} + .181Z_{x4} + 172Z_{x8}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านกับรายข้อ พบว่า ระดับของปัจจัยรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพร ผังลักษณ์ (2559) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดและ สอดคล้องงานวิจัยของ อิศักดี ทรัพย์ประเสริฐ, อติศัย วรรณะภูติ, ชนาถณ์ภูฏ์ ผลดี, จันทนา แสนสุข (2564) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณ ภูมิ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

อาจเป็นเพราะว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่วน ใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุดกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน ทั้งในด้านสัมพันธภาพในครอบครัว ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ด้านนโยบายและการบริหารงาน/โครงสร้างการบริหาร ด้านลักษณะงาน ด้านสัมพันธภาพในที่ทำงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านการได้รับการดำนยอมรับนับถือ ด้าน ขวัญกำลังใจในการทำงานและด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านกับรายข้อ พบว่า ระดับของ ความสุขรายด้านและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธาณิช มุลอามาตย์ (2557) ได้ ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการทำงานของข้าราชการครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ที่สุดและสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพร ผังลักษณ์ (2559) ได้ศึกษาความสุขในการทำงานของครูในอำเภอ เมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสุขในการ ทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

อาจเป็นเพราะว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่วน ใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุดกับความสุขในการทำงาน ทั้งใน ด้านสุขภาพดี (Happy Body) ด้านน้ำใจดี

(Happy Heart) ด้านสังคมดี (Happy Society) ด้านการผ่อนคลายดี (Happy Relax) ด้านใฝ่รู้ดี (Happy Brain) ด้านจิตวิญญาณดี (Happy Soul) ด้านการเงินดี (Happy Money) และด้านครอบครัวดี (Happy Family)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มของปัจจัยที่ส่งผลต่อกัน มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .359 - .853 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ตัวแปรต้นที่เหมาะสมการกับการวิเคราะห์การถดถอย ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดกับความสุขในการทำงาน มีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง .483 - .717 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม ที่เหมาะสมในการที่ตัวแปรต้นจะพยากรณ์ค่าตัวแปรตามได้ดี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินา จิรนนท์วัฒนา (2561) ศึกษาปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคลากรในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาณิดา บุญทวี (2561) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 7 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานนั้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความสุขในการทำงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อาจเป็นเพราะว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่งผลให้ครูมีความสุขในการทำงาน

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ผลการศึกษาพบว่าทั้ง 5 ปัจจัยร่วมกันพยากรณ์ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ได้ร้อยละ 78.5 เรียงตามลำดับความสำคัญ ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านลักษณะงาน ด้านขวัญและกำลังใจในที่ทำงานและด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ ธาณิชา มูลอามาตย์ (2557) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ด้านลักษณะงาน ด้านขวัญและกำลังใจในที่ทำงาน และด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิทธิพล หมั่นมาก (2564) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และด้านลักษณะงานส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด และสอดคล้องกับผลวิจัยของ สุธีรา สี่มา,ณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์,สิริพร อนุศาสนนันท์ ,ทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม (2564) ได้ศึกษา โมเดลความสัมพันธ์และแนวทางส่งเสริมความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ด้านลักษณะงาน

ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงานและด้านการสนับสนุนจากครอบครัว ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี

อาจเป็นเพราะว่าครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญมากที่สุดกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงาน

องค์ความรู้วิจัย

จากผลการวิจัย ทำให้เกิดองค์ความรู้ โดยเขียนเป็น สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Z}_y = .268Z_{x9} + .214Z_{x6} + .193Z_{x2} + .181Z_{x4} + .172Z_{x8}$$

จากสมการ ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Z_{x9}) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Z_{x6}) ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (Z_{x2}) ด้านลักษณะงาน (Z_{x4}) และ ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน (Z_{x8}) มีอิทธิพลต่อมีอิทธิพลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (Z_y) เท่ากับ .268, .214, .193, .181 และ .172 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อธิบายได้ว่า ด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (Z_{x9}) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (Z_{x6}) ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (Z_{x2}) ด้านลักษณะงาน (Z_{x4}) และ ด้านขวัญและกำลังใจในการทำงาน (Z_{x8}) เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด (Z_y) เพิ่มขึ้น .268, .214, .193, .181 และ .172 ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ

1. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านองค์กรเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับองค์กรทั้งในด้านการกำหนดนโยบายและการบริหารงาน/โครงสร้างการบริหาร ลักษณะงาน สัมพันธภาพในที่ทำงาน ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน การได้รับการยอมรับนับถือ ขวัญและกำลังใจในการทำงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2. ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ตัวแปรค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการเงินดี (Happy Money) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับปัญหาการเงินของครูในสถานศึกษา น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นแบบอย่างที่ดี ใช้จ่ายพอเพียงเท่าที่จำเป็น ประหยัด ปลูกฝังนิสัยการอดออม ไม่มีหนี้สิน รวมถึงมีการจัดอบรมด้านการเงินให้แก่ครูในสถานศึกษา

3. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวและด้านองค์กร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงาน

ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด อยู่ในระดับมากที่สุด เป็นลำดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน ทั้งอาคาร สถานที่ ความแออัด สถานที่ทำงาน ความสะอาด สิ่งรบกวน อาหาร สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกในที่ทำงาน

4. จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ด้านการสนับสนุนจากครอบครัว (X_2) ด้านลักษณะงาน (X_4) ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (X_6) ด้านขวัญและกำลังใจในที่ทำงาน (X_8) และด้านสภาพแวดล้อมในการทำงาน (X_9) ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูและบุคคลทั่วไป เป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว มีส่วนในการช่วยเหลือครู การให้กำลังใจ การให้การสนับสนุนในด้านต่างๆ แนะนำให้คำปรึกษาแก่ครูจนเกิดเป็นกำลังใจในการฟันฝ่าอุปสรรคต่างๆ ในการทำงาน รับรู้ต่อรูปแบบของงาน บทบาทหน้าที่ในการทำงานตามความถนัด มอบหมายงานตามความสามารถที่ตรงกับบุคลากร ให้อิสระในการทำงาน ตลอดจนให้ครูได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการทำงาน มีความเท่าเทียม ส่งเสริมครูในการพัฒนาตนเอง การทำผลงาน การเลื่อนเงินเดือน วิทยฐานะ ฝึกอบรม การศึกษาดูงาน การแสดงความสำคัญในโอกาสพิเศษต่างๆ รวมถึงดูแลสถานที่ทำงาน ความสะอาด สิ่งรบกวน สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานให้เพียงพอต่อความจำเป็น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสุขในการทำงานของครูจำแนกตามสังกัดและภูมิภาค
2. ควรจัดทำวิจัยเชิงสาเหตุปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุข โดยการวิเคราะห์เส้นทาง

บรรณานุกรม

- ธานีชา มุลอามัตย์. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เมธพร ผังลักษณ์. (2559). ความสุขในการทำงานของครูในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จินดาวรรณ รามทอง. (2558). ความสุขในการทำงานของบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธีรศักดิ์ ทรัพย์ประเสริฐ, อติศัย วรธนะภูติ, ชนาถณัฐ ผลดี และ จันทนา แสนสุข. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. วารสารสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา, 15(2), 1-15.

- สุธีรา สีมา, ณัฐกฤตา งามมีฤทธิ์, สิริพร อนุศาสนนันท์ และ ทรงวุฒิ อยู่เอี่ยม. (2564). โมเดลความสัมพันธ์และแนวทางส่งเสริมความสุขในการทำงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สิทธิพล หมั่นมาก. (2564). แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพื้นที่เกาะ จังหวัดตราด (สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ภาณิดา บุญทวี. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของเจ้าหน้าที่สำนักสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 7 (สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชุติมา จิรนนท์วัฒนา. (2561). ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร (สารนิพนธ์การจัดการมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.